

Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinės priemonės „Sumanieji kaimai“ įgyvendinimo taisyklių naujos

Sumanus kaimas

Sumanus kaimas apibrėžia kaimą, kuriame technologijos ir inovacijos, sumanūs sprendimo būdai integruojami į kasdienį gyvenimą. Tai skatina efektyvų išteklių naudojimą ir padeda spręsti socialines bei ekonomines problemas, kuria gyvybingą aplinką.

Sumanios strategijos modelis

Sumanios strategijos principas - **skėtinis projektas**, kuris orientuotas į bendruomenių įsitraukimą ir vietos problemų sprendimą diegiant naujoves. Grindžiamas bendradarbiavimu ir inovacijų skatinimu.

Nuo ko pradėti?

Kuriant sumanią strategiją, pirmiausia reikia atlikti teritorijos analizę, išsiskaidant stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes. Tinkamas strategijos temos parinkimas, problemos identifikavimas, ir bendruomenės traukimas yra esminiai.

PROBLEMA

TEMA

Apibrėžti, kokia yra vietos bendruomenės tema, su kuria dirbama.

Uždaviniai, kuriuos reikia išspręsti, sprendimo planas.

TIKSLAS

Apibrėžti, kokie yra tikslai, kuriuos reikia pasiekti, kad būtų išspręsta problema.

POVEIKIS

Apibrėžti, kokie yra tikslai, kuriuos reikia pasiekti, kad būtų išspręsta problema.

MODALITAI

Apibrėžti, kokie yra tikslai, kuriuos reikia pasiekti, kad būtų išspręsta problema.

Kaip skirtingais projektais
siekti vieno tikslo?

YOU'RE A

SMART COOKIE

Bendrosios nuostatos

Sumanios strategijos modelis

Sumanios strategijos principas - **skėtinis projektas**, kuris orientuotas į bendruomenių įsitraukimą ir vietos problemų sprendimą diegiant naujoves.

Grindžiamas bendradarbiavimu ir inovacijų skatinimu.

Paramos gavėjai

Paramą gali gauti vietos veiklos grupės Strategijai administruoti (iki 12% visų tinkamų finansuoti Strategijos išlaidų)

Projektų vykdytojai - fiziniai ir juridiniai asmenys sumanaus kaimo projektams (iki 200 000 Eur).

Nuo ko pradėti?

Kuriant sumanią strategiją, pirmiausia reikia atlikti teritorijos analizę, išsiaiškinant stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes.

Tinkamas strategijos temos parinkimas, problemos identifikavimas ir bendruomenės įtraukimas yra esminiai.

Kaip skirtingais projektais siekti vieno tikslo?

TEMA

PROBLEMA

TIKSLAS

ANALIZĖ
DISKUSIJA
VIEŠINIMAS

POVEIKIS

RODIKLIS

TEMA

! Pasirenkama viena, konkreti Strategijos tema, ne bendro pobūdžio;

! Tinkamai parinkta tema skatina sumanių sprendimų paiešką.

Vietos
ekonomika

Įtrauki vietos
infrastruktūra ir
paslaugos

Sumanios
vietos
bendruomenės

Aplinkos
apsauga ir
klimato kaitos
pokyčių
švelninimas

PROBLEMA

VectorStock®

VectorStock.com/497317

! Nurodoma konkreti problema, kurią norima Strategija spręsti;

! Strategijos problemos sprendimo būdas (-ai) grindžiamas (-i) kiekvieno sumanaus kaimo projekto veiklomis ir investicijomis.

TIKSLAS

! Pagrindžiamas kiekvienos sumanaus kaimo projekto poveikiu, kuris prisidės prie bendro Strategijos tikslo siekimo;

! Sumanaus kaimo projektų tikslai neturi būti vienodi, bet visi projektų tikslai turi būti orientuoti į bendrą Strategijos tikslą ir problemos sprendimą.

! konkretūs projektų tikslai + aiškus poveikis = Strategijos tikslo pasiekimas ir tvarių pokyčių kūrimas.

POVEIKIS

! Sumanaus kaimo projekto poveikis turi turėti teigiamą poveikį Strategijai;

! Poveikio rodikliai turi būti specifiški, matuojami, pasiekiami, aktualūs ir laiko atžvilgiu apibrėžti;

! Poveikio matavimo pavyzdžiai:

Aplinkosaugos poveikis:

ŠESD emisijų mažėjimas
(t CO₂ ekv.)

Atliekų perdirbimo lygis (%)
ar atliekų kiekio mažinimas (t)

Ekonominis poveikis:

Sukurtos naujos
darbo vietos (skaičius)

Technologinis / inovacijų poveikis:

Įdiegtų naujų technologijų skaičius
Produktyvumo augimas dėl
technologinių sprendimų (%)
Sukurtų naujų produktų
ar paslaugų skaičius

Socialinis poveikis:

Jaunimo įsitraukimas į veiklas
(dalyvių skaičius, %)
Pagerėjęs bendruomenės
pasitenkinimas ar
ar socialinės paslaugos prieinamumas
(apklausos rezultai)

RODIKLIAI

! Strategijoje ir projekte turi būti siekiama bent vieno rezultato rodiklio:

R.40 Remiamų pažangiųjų kaimų strategijų skaičius;

R.3 Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, dalis;

R.37 BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas;

R.41 Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, dalis

R.42 Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius

PROBLEMA

Sprendžiama turizmo paslaugų trūkumo problema ir skatinama vietinė ekonomika.

TIKSLAS

Didinti turistų srautą nuo 500 iki 1500 per metus, sukurti infrastruktūrą ir paslaugas.

POVEIKIS

Ekonominis poveikis:
Turistų skaičiaus augimas nuo 500 iki 1500 per metus leis padidinti vietos pajamas iš turizmo.
Socialinis poveikis
Didės bendruomenės įsitraukimas į turizmo veiklas.

RODIKLIS

Sukurta 5 nakvynės vietos, bekontaktė registratūra.

Projektas - savivaldybės kūriama infrastruktūra

PROBLEMA

Nepakankama transporto infrastruktūra turistiniuose regionuose mažina lankytojų komfortą ir pasitenkinimą kelione.

POVEIKIS

Pagerinta transporto infrastruktūra. Naujos parkavimo aikštelės ir sanitarinė stotelė gerina turistų patirtį, didina jų komfortą ir skatina ilgiau pasilikti regione.

RODIKLIS

Įkurtos 2 parkavimo aikštelės ir 1 sanitarinė stotelė. Turistų srautas padidėjęs iki 1 500 per metus, sukurtos 2 naujos darbo vietos.

TIKSLAS

Sukurti vietas turizmo infrastruktūrą

PROBLEMA

Vietos bendruomenės nepakankamai įsitraukia į turizmą, todėl neišnaudojamas jų potencialas, mažėja ekonominė nauda ir silpnėja regiono tvarumas.

TIKSLAS

Sukurti socialinį verslą, kuris skatintų vietos bendruomenės įsitraukimą į turizmo paslaugų teikimą.

POVEIKIS

Įsteigtas socialinis verslas, kuris teikia ekologiško maisto tiekimo paslaugas turistams, bendradarbiaujant su vietos ūkininkais. Mažinamas turizmo poveikis aplinkai.

RODIKLIS

Sumažintas CO₂ pėdsakas (kg CO₂ ekv. per metus).
Vietinių, ekologiškų produktų dalis (%) visame tiekime.
Partnerystės su vietos ūkininkais skaičius.
Turistų, pasirinkusių ekologiško maisto tiekimą, skaičius.

Projektų vykdytojų remiama veikla

Remiama veikla apima projektų vykdytojų iniciatyvas, kuriomis siekiama skatinti teigiamus pokyčius kaimo vietovėse, pasitelkiant sumanius, inovatyvius sprendimus, gerinančius gyvenimo kokybę ir kuriuos galima pritaikyti tvariai plėtrai. Tai gali būti įvairūs projektai, kurie prisideda prie vietos ekonomikos augimo, infrastruktūros gerinimo ir bendruomenių stiprinimo.

Socialinis verslas	iki 85 %	Viešosios įstaigos, kurios atitinka NVO; Asociacijos, kurios atitinka NVO; Labdaros ir paramos fondai; Religinės bendruomenės ir bendrijos
Bendruomeninis verslas	iki 85 %	Viešosios įstaigos, kurios atitinka NVO; Asociacijos, kurios atitinka NVO; Labdaros ir paramos fondai; Religinės bendruomenės ir bendrijos
Viešųjų paslaugų perdavimas	iki 85 %	Viešieji juridiniai asmenys
Privatus verslas	iki 65 %	Juridiniai arba fiziniai asmenys, atitinkantys MVĮ
Vietos bendruomenės atsparumas	iki 65 %	Viešieji juridiniai asmenys
Viešosios naudos (ne pelno)	iki 40 %	Viešieji juridiniai asmenys

Išankstinis vertinimas

[illegible]

Metodinė pagalba

īstenošino projektu veicināmo metu
Agentūra teiks metodiskā palīdzība VVG
Kekvienai Strategijas virkdoļoai
paskirienā koordinējošās darbuotojas,
kuris uzturēna nūdotēno palīdzība, dalījamsi
ģerāja vērtēno prakātikā bēi sūtēikāma
reikālingā informācija ēi vēšūģu reģstru

Strategijos vertinimas

Išankstinis vertinimas

Prieš teikiant Strategiją Agentūrai VVG atlieką išankstinį vertinimą.

VVG įvertina ar projektų vykdytojų pateiktuose projektuose numatytos veiklos ir investicijos atitinka Strategijos temą, sprendžia aktualią problemą, prisideda prie teigiamo poveikio Strategijai. Vertinimas vykdomas remiantis Agentūros patvirtintu klausimynu, kuris padeda užtikrinti, kad projektai būtų tarpusavyje susiję, neveiktų izoliuotai, o jų veiklos būtų suderintos, siekiant Strategijos efektyvumo ir ilgalaikio tvarumo.

Metodinė pagalba

Išankstinio projektų vertinimo metu Agentūra teikia metodinę pagalbą VVG. Kiekvienai Strategijos vykdytojai paskiriamas koordinuojantis darbuotojas, kuris užtikrina nuolatinę pagalbą, dalijamasi gera vertinimo praktika bei suteikiama reikalinga informacija iš viešųjų registrų.

Paslaugų skaitmeniniai sprendimai grįsta strategija

Strategijos projektavimo kriterijai: digitalūs paslaugų sprendimai, kurie padidina klientų patirtį, efektyvumą ir konkurencingumą. Strategijos tikslas: suteikti klientams patirtį, kuri padidina lojalumą ir patenkina jų poreikius. Strategijos tikslas: suteikti klientams patirtį, kuri padidina lojalumą ir patenkina jų poreikius.

Inovatyvi strategija

Bent viename Strategijos projekte diegimas paslaugų inovacijos, atitinkančios naujų kriterijų pagal inovatyvumo vertinimo metodikos 1 priedą.

Išteklius pritraukianti strategija

Strategijos tikslas: pritraukti išteklius, kurie padidina klientų patirtį, efektyvumą ir konkurencingumą. Strategijos tikslas: suteikti klientams patirtį, kuri padidina lojalumą ir patenkina jų poreikius. Strategijos tikslas: suteikti klientams patirtį, kuri padidina lojalumą ir patenkina jų poreikius.

Mukoli ir kompetencijų gėsta strategija

Strategijos tikslas: padidinti klientų patirtį, efektyvumą ir konkurencingumą. Strategijos tikslas: suteikti klientams patirtį, kuri padidina lojalumą ir patenkina jų poreikius. Strategijos tikslas: suteikti klientams patirtį, kuri padidina lojalumą ir patenkina jų poreikius.

Jaunimo strategija

Strategijos tikslas: padidinti klientų patirtį, efektyvumą ir konkurencingumą. Strategijos tikslas: suteikti klientams patirtį, kuri padidina lojalumą ir patenkina jų poreikius. Strategijos tikslas: suteikti klientams patirtį, kuri padidina lojalumą ir patenkina jų poreikius.

Strategijos atrankos kriterijai

Paslaugų skaitmeniniais sprendimais grįsta strategija

Strategijos projektuose numatyta diegti paslaugų skaitmeninimo sprendimus (techninius (išskyrus kompiuterius, serverius, maršrutizatorius, išmaniuosius telefonus), programinius įrankius ar jų apdorojimo priemones), kurie bus naudojami siekiant pagerinti konkrečių paslaugų prieinamumą, kokybę ar efektyvumą, tenkinant tikslinės auditorijos (gyventojų, verslo, institucijų) poreikius.

Inovatyvi strategija

Bent viename Strategijos projekte diegiamos paslaugų inovacijos, atitinkančios naujumo kriterijų pagal Inovatyvumo vertinimo metodikos 1 priedą.

Išteklus pritraukianti strategija

Strategijai ir (arba) projektui įgyvendinti pasitelkiami papildomi ekonominiai ištekliai (fizinio arba juridinio asmens (išskyrus biudžetines įstaigas) piniginės lėšos, pastatai, įrenginiai, transporto priemonės ir pan.)

Mokslu ir kompetencijomis grįsta strategija

Strategijoje ir (arba) projekte dalyvauja ir (arba) ketina dalyvauti kaip paslaugos teikėjas mokslo ir (arba) mokymo įstaiga, kuri turimomis mokslo žiniomis ir kompetencijomis prisideda prie Strategijos ir (arba) projekto veiklos ir pasiūlo konkrečius, praktinius problemų, iššūkių sprendimo modelius ar būdus ir nuosekliai visą Strategijos ir (arba) projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpį vykdo veiklas ir praktinio įgyvendinimo stebėseną.

Jaunimo strategija

Strategija, skirta jaunimui, arba įgyvendinant Strategiją dalyvauja jaunas (-i) žmogus (-nės) iki 29 metų (įskaitytinai):

- visų Strategijos projektų veiklos ir investicijos skirtos jaunimui iki 29 metų (įskaitytinai);
- bent vieno Strategijos projekto veiklos ir investicijos skirtos jaunimui iki 29 metų (įskaitytinai);
- bent vienas projekto vykdytojas Strategijos pateikimo dieną yra jaunas žmogus iki 29 metų (įskaitytinai).

Paslaugų plėtros strategija

Visuose Strategijos projektuose kuriamos ir (arba) plėtojamos paslaugos, išskyrus biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas.

Aplinkosaugos strategija

Strategijoje numatytų projektų veiklos ir investicijos skirtos aplinkosaugai ir (ar) klimato kaitos švelninimui ir yra pagrįstos teigiamu poveikiu: strategijos projektai atitinka bent 4, 3 ar 2 Inovatyvumo metodikos požymius.

SUMANIŲ KAIMŲ STRATEGIJŲ FINANSAVIMAS

Veiklos planavimas yra būtinas siekiant nustatyti Strategijos tikslus, veiklas ir rezultatą.

PARAIŠKŲ
PRIĖMIMAS

Kvietimas teikti SUMANIŲ KAIMŲ paraiškas prasidės 2025 m. spalio 13 d. ir pasibaigs lapkričio 28 d.

BIUDŽETAS

Kvietimo biudžetas - apie 12 mln. Eur

Jelena Dokudovič
jelena.dokudovic@zum.lt

Agnė Rėkutė-Bagdonė
agne.rekute@zum.lt

Ilona Javičienė
ilona.javiciene@zum.lt

Susisiekite

